

Till Konstnärsnämnden

”Redovisning av internationellt kulturutbyte inom dans.”

från Carmen Olsson

studieresa: Dansens Väg - i ett möte med japansk trädgård

Hur och när du genomförde resan.

MIN RESA TILL JAPAN. – (4 veckor, maj-juni 2012)

Det var en mångfacetterad upplevelse att återvända till det land som så starkt och på olika plan har påverkat både mitt konstnärliga arbete och mig som person.

Den här gången gick resan till platser i Japan där jag tidigare inte varit eller bara mycket flyktigt besökt.

YOSHINO-YAMA

Från Osaka flygplats åkte jag direkt till Yoshino, till en liten by som ligger vid berget Yoshino-yama, Nara prefecture. År 2004 kom Yoshino-yama med på UNESCO: s världsarvslista under beteckningen heliga platser och leder. Yoshino-yama är känt för sina många tusen körsbärsträd, sina höströda lönnar och sommarblommande hortensior.

Att jag reste just dit beror till stor del på den lyckliga omständigheten att min vän landskapsarkitekten och trädgårdsdesignern Sachimine Masui bor och arbetar där.

Under två veckor skulle jag nu arbeta tillsammans med Sachimine och hans chef Ohnishi, som driver trädgårdsföretaget Fujin-en.

De hade lagt upp ett mycket innehållsrikt och fullmatat program för mig.

Vi gjorde studieutflykter till utvalda platser; kulturhistoriskt viktiga platser i trakten och naturliga landskapsrum. Miljöer där man hämtat och fortfarande hämtar inspiration för sin trädgårdskonst. Dessa besök på olika platser gav mig direkta, starka sinnesintryck. Sachimines och Ohnishis berättelser om platserna och människors förhållande till dem i olika tider, gjorde att de blev än mer laddade och levande för mig. Mina tankar om hur, vad och varför vi upplever på ett visst sätt, såväl sinnligt fysiskt som mentalt, fick näring och frihet.

Jag deltog i praktiskt trädgårdsarbete; föryngring och återställande av gammal trädgård, skötsel av växter och arbete med markbeläggningar. Trädgårdsarbetet var också en träning i närvaro, både kroppslig och mental. Tankar formulerade sig till frågor och idéer i samtal under raster och efter arbetsdagen.

Vi organiserade, förberedde och genomförde workshopen ” trädgård och dans”, vilken avslutades med att jag gjorde en dansperformance i och genom trädgården som byggts upp. I workshopen deltog både tillresta och lokalt boende japaner, i varierande åldrar. De hade olika bakgrund och infallsvinkel för sitt intresse i trädgård. Under en dag byggde vi tillsammans en ”stenträdgård” på Yoshinoflodens strand. Platsens historia, nutid och tankar om framtid vävdes in under arbetet. Jag lät mig ”genomsköljas” av det fysiska arbetet med att bygga trädgården och intrycken av platsen; floden, stranden, bergen runtomkring, rovfåglarna som vakade över oss och de gamla berättelserna om platsen. Det blev min dans ”River’s Empathy I”. Workshopen och min dansperformance blev fotograferad, videofilmad och redigerad till en kort film, som nu finns på youtube.

NARA OCH KYOTO

Så gick resan vidare till Nara och Kyoto för att besöka olika sorters trädgårdar. Till exempel; tempelträdgårdar, stora och små, privata trädgårdar med mycket genomtänkt och vacker utformning, botanisk trädgård anlagd kring ett tema. Det viktiga var att jag fick verkliga upplevelser av trädgårdarna, att jag fick röra mig igenom dem och sitta still i dem för att låta tankar och känslor komma. Jag fick möta en stor variation, i fråga om form och uttryck, som jag dokumenterade med foto och video. I Nara var jag också inbjuden att dansa till musik av tre gagaku-musiker, i ett seminarium för en grupp designers. Det var Hirano, en grafisk designer som slått sig ner i Yoshino, som efter att vi mötts där bjöd in mig. Jag dansade "River's Empathy II", mycket inspirerad av gagaku-musiken, som är det forntida kejserliga hovets musik. Denna musiks oförglömliga elegans och skönhet går tillbaka till 400-talets Japan.

Havets landskap och heta källor

Som avslutning på resan åkte jag upp mot Japanska havet. Där vandrade jag längs den steniga, klippiga kustlinjen. Det var som att uppleva en bit Japansk trädgård i jätteformat. En underbar "ahha-känsla". Inte långt från havet ligger det lilla samhället Kinosaki, som är känt för sina många och heta källor, varma bad, Onsen. Dessa heta bad har en lång tradition och kopplingar till både landskapet och konsten. Att sänka ner sin kropp, trött efter trädgårdsarbete eller dansträning är en lisa för själen. Då flyter nya, tidigare fördolda tankar och idéer upp till ytan.

2. Vilket utbyte du haft av den.

Genom att jag fick arbeta nära två japanska personer som båda har stor erfarenhet och kunskap om japansk trädgård, men har olika bakgrund i sitt yrkeskunnande, fick jag en både vid och djup vägledning.

Både praktiska, estetiska, konstnärliga och filosofiska frågor berördes i arbetet. Detta har gett mig inspiration och öppnat för att fördjupa och vidga tankar och frågeställningar i mitt konstnärliga arbete. Det har varit av stor vikt att se och få egna upplevelser av olika plats och miljöer i Japan. Mötet med olikheter och att däri finna både utmaningar och beröringspunkter har varit berikande.

3. Vilken betydelse den kan tänkas få/har fått för in konstnärliga verksamhet.

Jag fick under min tid i Yoshino-yama möta och bli bekant med flera personer och situationer som kommer att vara betydelsefulla för mig i mitt arbete framöver. Med Sachimine kommer min kontakt att fortsatt vara regelbunden. Vi vill utveckla ett fortsatt samarbete. Resan kommer att ha stor betydelse för den nya dansföreställning som jag arbetar med och även för mina möjligheter att fortsätta ge form och uttryck åt beröringspunkter mellan danskonst och formgivning av trädgård och landskap. Jag upplever också resan som en "näringsdos" jag kommer att hämta ur under fortsatt arbete.